

Halvard Kausland Kvintett

Onsdag 15. april
kl. 20.00 - kr 220/170
Mestergitaristen fyller 70 år

Mats Eilertsen Rubicon

Torsdag 16. april
kl. 20.00 - kr 220/170
Kanonband krysser grensen

Brad Mehdau Trio

Lørdag 18. april
kl. 16.00 - kr 310/260
kl. 21.00 - UTSOLGT!
Telepatisk triokunst

Framtida i norsk jazz

Tirsdag 21. april
kl. 19.00 - GRATIS!
Jazzsentrene presenterer

Melissa Aldana & Crash Trio

Onsdag 22. april
kl. 20.00 - kr 180/130
Chilensk stjerneskudd

Dave Holland Prism

Freitag 01. mai
kl. 21.00 - kr 310/260
Superbassisten er tilbake!

23.04 Colin Stetson & Sarah Neufeld
24.04 Claire Martin
25.04 Jassbox - live:
Modal Afrique
26.04 OMK rytmisk
29.04 Phronesis
30.04 In The Country
& Frida Ånnevik
01.05 Dave Holland Prism
02.05 Reflections in Cosmo
06.05 Uhørt! BenReddik + LABTriO
08.05 Hanna Paulsberg Concept + Soil Collectors + Mopo
09.05 Come Shine med Jan Erik Vold og Knut Reiersrud
11.05 Jakob Bro/Bill Frisell/ Lee Konitz/Thomas Morgan

www.nasjonaljazzscene.no

Anne Hytta er hardingfelespiller, og hver fjerde uke skriver hun om klassiske utgivelser.

LOKKENDE FOLKETONER

DENNE UKA:
Amund Bjørgen og Bjørn Odde
«Slåttemusikk frå Lom»
Heilo (1993)

Felelyden av Lom

To spelemenn, to feler. En mikrofon. Hver sine slåtter. «Slåttemusikk frå Lom» er uunngåelig for alle med interesse for folkemusikk.

SLÅTTEMUSIKK

I 1993 ga plateselskapet Heilo ut «Slåttemusikk frå Lom» med spelemennene Amund Bjørgen (1941) og Bjørn Odde (1939). Utgivelsen ble belønna med Spellemannprisen for beste folkemusikk-utgivelse. De to har vunnet fele-klassa på landskappleiken til sammen tolv ganger, og uavhengig av hva man måtte mene om konkurrering innen musikk, må det kunne sies å være en overbevisende innsats.

På utgivelsen spiller de to stort hver for seg – av totalt 39 (!) spor er seks samspel mellom de to. Solospel på fele eller hardingfele er jo det vi kanskje har mest av i den norske folkemusikktradisjonen, så slik sett er det ikke noe spesielt med denne utgivelsen. Men i Gudbrandsdalen står gammeldansen, og gammeldansorkestrerene, svært sterkt, og selv om respekten for det gamle solospelet er sterk, står denne tradisjonen litt i bakgrunnen for den mer kjente og hverdagslige gammeldansmusikken. Kanskje er det derfor utgivelsen med Bjørgen og Odde har vist seg å ha slik gjennomslagskraft. I dag blir det sagt at om du drar på i en kappleik og hører felespillere konkurrere seg imellom om beste framføring av to slåtter, vil du alltid høre slåtter fra denne utgivelsen. Den har med andre ord danna skole for felespillere av i dag.

Aleine med fela

Gammeldansmusikken er ensemblemusikk, det er lyden av mennesker samla i lystig lag. Framfor alt dyrker den gleden og gnisten. Med driv og energi kaster den folket ut på dansegolvet, og i Lom og andre deler av Gudbrandsdalen er det mulig å oppleve at denne musikken i dag har sterk livskraft blant et bredt utvalg av folk – det er folkemusikk i ordets rette forstand.

Den gamle slåttemusikken, derimot, med springleiker, hallinger og marsjer, har kanskje ikke den samme rekke-

SLÅTTEPEL: Amund Bjørgen i fint driv på Landsfestivalen 2013.

FOTO: MARI SKEIE LJONES

FAKTA

Slåttemusikk frå Lom:

- Spellemannvinnende plate innspilt av Bjørn Odde (født 1939) og Amund Bjørgen (født 1941).
- Begge er felespillere fra Lom og begge har vunnet Landskappleiken flere ganger.

vidden. Men når den først treffer folk, så treffer den rett i hjertet. Med overhengende fare for å høres nasjonalromantisk ut, opplever jeg at musikken Bjørgen og Odde spiller, er skapt og tradert et sted der spelemannen har hatt et stort rom til å være aleine med fela og sine egne tanker. Og det høres ut som det er et fint sted å være til. Som lytter vil man gjerne være aleine med denne lyden av en spelemann som lytter innover i seg selv i musikken.

Finslepent filigransarbeid

Det er et bredt repertoar av slåtter med ulikt temperament, skalaer og taktarter på plata. Alt framføres uanstrengt og med en naturlighet som om musikken kom rett fra kjøkkenbenken. Men i teknisk krevende partier hører man fort at disse felespillerne er finslepne filigransarbeidere som har slåttene med alle

krumspring og krappe vendinger i sin hule hånd.

Mange av slåttene har såkalt gammel tonalitet, de beveger seg et sted mellom dur og moll, og bærer i seg en egen karakter og temperament som blir mindre opplagt enn en framføring i konsekvent dur eller moll. Tvedydigheten i slåttene gir ofte en sår understrøm som aldri blir påtrengende eller sentimentalt.

Hva som oppleves ekte og oppriktig i musikk, i den grad dette er ønskete kvaliteter, varierer fra lytter til lytter, men for meg oppleves musikken som nettopp ekte og utilgjort. Det er musikk som er, som ikke forestiller seg eller prøver å være verken større eller mindre enn det den faktisk er.

Sambygdinger

Hva tenker man så om disse to spelemennene? Det blir vanskelig å ikke sammenlikne dem når to sambygdinger oppvokst med samme musikk deler en utgivelse med slåtter de har kunnet i en mannsalder. Skal jeg være ærlig, tror jeg ikke nødvendigvis at jeg hadde klart å skille mellom de to i en blindtest. Framfor alt høres det ut som de har et felles del.

Det hører man godt i samspelslåttene, som er en kom-

binasjon av unison og tostemmig samspel. Jeg opplever feletonen til Odde som noe mer direkte og «jorda», blank og krystallklar, og tonen til Bjørgen som litt rundere, lysere og med litt slør på tonen.

Springleiken

Utgivelsen rommer altså både hallinger, valser, visetoner og marsjer, men mest av alt er det springleikene som former innholdet. Den asymmetriske tretakten som går gjennom alle springleikene, gir musikken en helt egen organisk sving som også kan variere mye fra slått til slått. En springleik har et eget stille suggererende driv, en rolig strøm i sakte framdrift gjennom et landskap.

Med åpningssporet, den melankolske, men lyse og overjordisk vakre springleiken «Jo Torstugun», settes to-

«Slåttemusikk frå Lom» har danna skole for felespillere av i dag.

nen for utgivelsen, som litt over tju år etter er blitt pensum for felespillere og kjærkommen lyd for dem som gledes over en enslig felespiller som spiller musikk fra et stort åpent landskap i fjellheimen. musikk@klassekampen.no